Program: Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
Obiectiv de politică 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale
Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
Obiectiv specific 1.1: Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
Obiectiv specific 1.4 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

APEL DE PROIECTE: PRNV/2026/114/1

Anexa XI

METODOLOGIE PENTRU ÎNREGISTRAREA, MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA ACTIVITĂȚII ECONOMICE A INFRASTRUCTURILOR DE CERCETARE

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
Strada Donath, nr. 53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat.am@nord-vest.ro

CUVÂNT ÎNAINTE

Prezentul document reprezintă o adaptare a Metodologiei elaborate de Banca Mondială și Comisia Europeană, *Susținerea inovării pentru recuperarea decalajelor existente între regiunile României- Metodologie pentru înregistrarea, monitorizarea și raportarea activității economice a infrastructurilor publice de cercetare* (August 2022), în vederea aplicării acesteia pentru proiectele de organizațiilor de cercetare sprijinite în cadrul PR NV 2021-2027.

În cadrul proiectului „Susținerea Inovării pentru Recuperarea Decalajelor Existente între Regiunile României", (Supporting Innovation in Romanian Catching-up Regions), finanțat de DG REGIO,

o echipă a Grupului Băncii Mondiale (GBM) a derulat un Program de Cercetare pe Bază de Contract Structurat (Structured Contract Research Program (SCRP)) în scopul diagnosticării și adresării unora dintre motivele posibile care stau la baza utilizării economice limitate a infrastructurilor de cercetare finanțate din fonduri publice.

În cea mai mare parte, infrastructura de cercetare este utilizată pentru activități non- economice și, prin urmare, nu intră sub incidența reglementărilor privind ajutorul de stat, iar restricțiile referitoare la valoarea angajamentului public nu sunt aplicabile. Cu toate acestea, desfășurarea de activități economice în cadrul infrastructurii de cercetare este esențială pentru crearea unei mai bune convergențe între comunitățile științifice și industrie dar și pentru asigurarea unei dezvoltări economice potențate de inovație.

Pentru organizațiile de cercetare, acest lucru înseamnă că acestea ar putea deveni mai puțin dependente de finanțarea publică. În plus, activitățile lor de cercetare pot deveni mai orientate către piață și mai axate pe implementarea practică a acestora de către entitățile comerciale.

Acest document oferă informații cu privire la modalitatea în care se pot desfășura activități economice utilizând infrastructuri finanțate din fonduri publice în cazul cărora activitățile economice nu au fost permise inițial.

Astfel, acest document se referă la deschiderea infrastructurii astfel încât aceasta să fie mai puternic axată pe aspectele comerciale, în ciuda restricțiilor inițiale, în contextul reglementărilor cu privire la ajutorul de stat. privind ajutorul de stat.

ABREVIERI

Comisia	Comisia Europeană
RGEC	Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (J.O. L 187, 26.6.2014, p. 1, cu modificările ulterioare)
CC	Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (J.O. C 262, 19.7.2016, p. 1)
IC	infrastructură de cercetare
OC	organizație de cercetare
Cadrul C&D&I	Comunicare a Comisiei = Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (2022/C 414/01)
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

INTRODUCERE

Finanțarea publică acordată pentru activități economice care presupune și un avantaj competitiv denaturează în mod normal concurența și afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii Europene. Prin urmare, această finanțare îndeplinește criteriile pentru a se califica drept ajutor de stat conform definiției oferite de articolul 107 (1) din TFUE.

Acordarea de ajutor de stat este în mod normal interzisă în Uniunea Europeană. Cu toate acestea, în mod excepțional, aceasta este permisă în situațiile stabilite prin TFUE, respectiv atunci când acesta este considerat compatibil cu piața internă. În toate situațiile, o astfel de compatibilitate depinde de criterii specifice, care includ valoarea finanțării. Acesta, printre altele, include și ajutorul de stat acordat pentru investiții în infrastructura de cercetare utilizată de comunitatea științifică pentru desfășurarea activităților de cercetare în situațiile în care ajutorul de stat maxim permis este de 50% din costurile eligibile.

Infrastructurile de cercetare din România sunt utilizate în cea mai mare parte pentru activități non-economice (de ex., desfășurarea de cercetări independente, incluzând colaborarea efectivă cu industria) și, astfel, acestea nu intră sub incidența reglementărilor privind ajutorul de stat. Aceasta implică și faptul că restricțiile privind valoarea angajamentului public nu sunt aplicabile.

Pe de altă parte, atunci când infrastructura este utilizată pentru activități economice (de ex. aceasta este închiriată unei întreprinderi sau este utilizată pentru desfășurarea unor activități contractuale de cercetare), în principiu, reglementările privind ajutorul de stat se aplică acelei părți din finanțare care este legată de utilizarea infrastructurii în scopuri economice.

Cu toate acestea, atunci când utilizarea în scopuri economice a unei anumite infrastructuri nu depășește așa-numitul prag auxiliar, reglementările privind ajutorul de stat nu sunt aplicabile.

Astfel, problema critică se referă la ceea ce se întâmplă în situațiile în care, pe durata ciclului de viață al unei infrastructuri care a fost finanțată inițial pentru a fi utilizată în scopuri non-economice, devine evident faptul că utilizarea infrastructurii în scopuri economice va aduce beneficii și, prin urmare, este recomandabilă. Acest aspect este extrem de important în astfel de împrejurări în care marea majoritate (dacă nu toată) a finanțării publice externe a infrastructurii nu a fost considerată ajutor de stat (dat fiind faptul că utilizarea infrastructurii în scopuri economice a fost exclusă inițial) și, astfel, deschiderea infrastructurii pentru a fi utilizată în scopuri economice reprezintă un aspect structural/de politică ce vizează mai degrabă întreaga comunitate de cercetare și nu doar proiecte individuale.

În cadrul PR NV 2021-2027, vor fi susținute proiecte ale organizațiilor de cercetare, care au în vedere activități de tip non-economic. În acest context, metodologia prezentă detaliază modul în care infrastructurile de cercetare (entitățile relevante) vor fi monitorizate și felul în care proiectele susținute vor fi aliniate normelor referitoare la acordarea ajutoarelor de stat, unde acest lucru este necesar.

PARTEA 1

ORGANIZAȚIILE DE CERCETARE ȘI INFRASTRUCTURA DE CERCETARE

ACTIVITĂȚI ECONOMICE ȘI NON-ECONOMICE

În lumea cercetării științifice, OC-urile și IC-urile pot fi implicate în activități economice. În această parte oferim explicații referitoare la noțiunile de OC și IC, precum și la situațiile în care acestea sunt considerate a fi angajate în activități economice în contextul legislației UE privind ajutorul de stat.

Este extrem de important să subliniem faptul că nu toate relațiile care se pot stabili în vederea obținerii de profit sunt considerate activități economice. În mod similar, nu orice relație cu piața trebuie percepută ca activitate economică.

DEFINIȚII ALE NOȚIUNILOR

O organizație de cercetare (OC) este:

- o entitate (cum ar fi universitățile sau institutele de cercetare, agențiile de transfer de tehnologie, intermediari de inovare, entitățile de colaborare fizice sau virtuale orientate spre cercetare),
- care indiferent de statutul său juridic (organizată în baza dreptului public sau a celui privat) sau de modalitatea sa de finanțare,
- are ca obiectiv *principal*:
  - derularea de activități de cercetare fundamentală, cercetare industrială sau dezvoltare experimentală în mod independent; sau
  - diseminarea pe larg a rezultatelor unor astfel de cercetări prin activități de predare, publicare sau transfer de cunoștințe.[4]

Atunci când asemenea entități se implică în realizarea de activități economice, finanțarea, costurile și veniturile acestor activități economice trebuie să fie înregistrate contabil în mod separat. Întreprinderile care pot exercita o influență decisivă asupra unei asemenea entități în baza calității de acționar sau membru al acestora, de exemplu, nu pot beneficia de acces preferențial la rezultatele generate de această entitate.

O infrastructură de cercetare (IC) include:

- facilități, resurse și servicii aferente acestora,
- utilizate de comunitatea științifică[5] pentru a realiza cercetare în domeniile sale de specialitate; și
- care includ echipamente științifice sau seturi de instrumente, resurse de cunoștințe precum colecții, arhive sau informații științifice structurate, infrastructuri bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor precum rețele, material informatic, software și instrumente de comunicare, care permit desfășurarea de activități de cercetare. Asemenea infrastructuri pot fi organizate într-un singur loc sau „distribuite" în spațiu (o rețea organizată de resurse).

ACTIVITĂȚILE NON-ECONOMICE ALE OC/IC

Următoarele activități sunt în mod normal considerate non-economice:[6]

- activitățile de bază și, în mod particular:

- învățământul public pentru creșterea cantității și calității resurselor umane calificate în cadrul sistemului național de educație finanțat predominant sau integral de către stat și supervizat de către stat (a se vedea mai multe explicații în rezumatul de mai jos);

- C&D independentă pentru obținerea unor cunoștințe și a unei înțelegeri îmbunătățite, incluzând activități de C&D colaborativă, în situația în care infrastructurile de cercetare se angajează în colaborări efective.

Colaborarea efectivă poate fi înțeleasă drept colaborarea dintre cel puțin două părți independente prin care acestea:

- fac schimburi de informații sau tehnologie; sau
- realizează un obiectiv comun bazat pe diviziunea muncii în care părțile definesc împreună scopul proiectului de colaborare, contribuie la implementarea acestuia și împart atât riscurile cât și rezultatele.

E posibil ca una sau mai multe părți să suporte costurile integrale ale proiectului și să dea astfel posibilitatea celorlalte părți de a nu mai fi expuse la riscuri financiare.

Cercetarea bazată pe contract și furnizarea de servicii de cercetare nu sunt considerate forme de colaborare.

- diseminarea pe larg a rezultatelor cercetării pe o bază non-exclusivă și non- discriminatorie, de exemplu prin predare, baze de date deschise, publicații sau software cu acces deschis;

- activități de transfer de cunoștințe, atunci când acestea sunt realizate de OC/IC (*incluzând departamente sau subsidiare ale acestora*) sau împreună cu ori în numele altor astfel de entități, atunci când toate profiturile obținute din aceste activități sunt reinvestite în activitățile de bază ale OC/IC. Natura non-economică a acestor activități nu este afectată de contractarea de servicii corespondente către terțe părți prin licitații deschise.

Transferul de cunoștințe implică orice proces care are ca scop obținerea, colectarea și împărtășirea de cunoștințe explicită sau tacită, incluzând abilități și competențe atât în activități economice cât și non-economice cum ar fi colaborările în cercetare, consultanță, licențiere, crearea de noi entități economice, publicare și mobilitatea cercetătorilor și a altor categorii de personal implicate în aceste activități. Dincolo de cunoștințele științifice și tehnologice, acesta include alte tipuri de cunoștințe, precum cunoștințe privind utilizarea de standarde și a reglementărilor aferente, condițiile de operare din viața reală și metode de inovare organizațională, precum și managementul cunoștințelor legate de identificarea, obținerea, protejarea, apărarea și exploatarea activelor necorporale.

Punctul 15 litera w) din preambulul Cadrului de C&D&I califică în mod explicit licențierea și crearea de noi entități ca activități de transfer de cunoștințe.

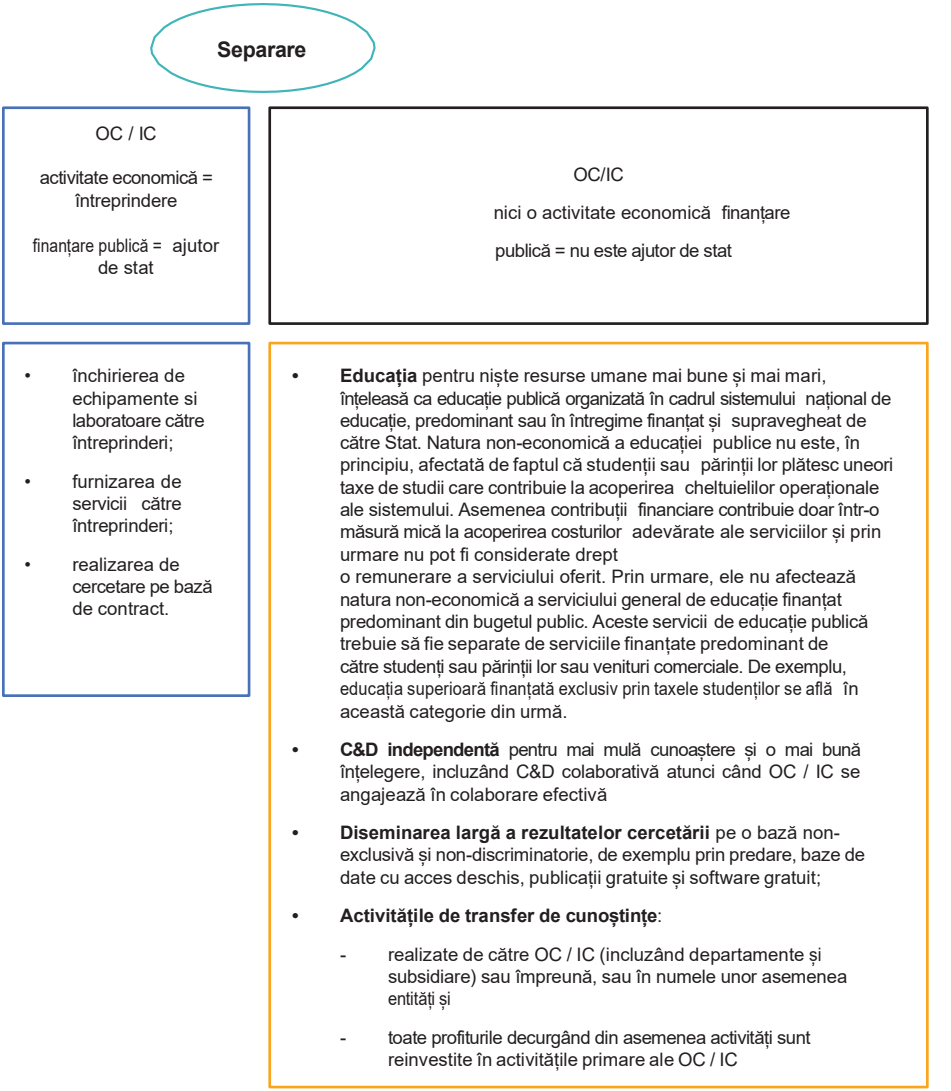
ACTIVITĂȚI ECONOMICE ALE OC/IC

Atunci când OC/IC închiriază echipamente sau laboratoare către întreprinderi (de exemplu în scopul desfășurării de activități economice), furnizează servicii către întreprinderi sau realizează cercetare pe bază de contract, acestea desfășoară activități economice.

În principiu, finanțarea publică externă a acestor activități economice este considerată ajutor de stat.

Activitățile prin care IC-urile sunt puse la dispoziția comunității științifice (de exemplu, altor OC-uri) în scopul desfășurării de activități de bază, nu sunt considerate economice, indiferent dacă acestea au fost realizate contra unei remunerații.

Figura 1: Sumarizarea activităților economice și non-economice

PARTEA A 2-A

AJUTOR DE STAT – REGULI GENERALE

Scopul acestei părți este acela de a explica succint logica reglementărilor UE privind ajutorul de stat din domeniul cercetării, dezvoltării și inovării. În principiu, acolo unde o OC/IC este implicată în activități economice, finanțarea publică externă a acesteia implică ajutor de stat.

Vă rugăm să aveți în vedere că activitățile economice prezentate în mod specific în partea 1 de mai sus sunt asociate în legislația UE cu noțiunea de întreprindere („undertaking"). Această noțiune are un caracter funcțional, care, inter alia, implică faptul că aceeași entitate (de ex. o universitate) va fi considerată a fi o întreprindere numai în măsura în care aceasta este
angajată în activități economice. Cu toate acestea, acolo unde aceste activități economice ale OC- urilor sau IC-urilor sunt foarte limitate și corespund definiției de așa-numite activități economice auxiliare, reglementările privind ajutorul de stat nu se aplică.

DEFINIȚIA AJUTORULUI DE STAT

Reglementările cu privire la ajutorul de stat se referă la situațiile în care finanțarea publică este oferită unor entități economice. Principalul obiectiv al acestor reglementări constă din protejarea concurenței împotriva denaturării acesteia. Fără reguli cu privire la ajutorul de stat, piața internă a Uniunii Europene nu ar putea funcționa.

În principiu, ajutorul de stat este interzis dar, cu toate acestea, în anumite condiții, acesta este considerat compatibil cu piața internă și, prin urmare, este permis. Este vorba, printre altele, de activitățile din domeniul cercetării, dezvoltării și inovării.

Reglementările cu privire la ajutorul de stat devin astfel importante pentru comunitatea științifică. Nu poate fi exclus scenariul ca organizațiile de cercetare (OC-urile) să se implice în activități de tip economic. În mod similar, atunci când infrastructurile de cercetare (IC-urile) sunt finanțate din resurse publice și când acestea sunt utilizate pentru activități economice, regulile cu privire la ajutorul de stat trebuie luate neapărat în considerare.

Figura 2: Ajutorul de stat permis

În conformitate cu jurisprudența și practica decizională consacrată a Comisiei, potrivit art. 107 (1) al TFUE, ajutorul de stat:

1. **se acordă din resursele statului;**
2. **are ca rezultat un avantaj economic selectiv;**
3. **denaturează sau amenință cu denaturarea concurenței;**

4. are impact asupra comerțului dintre statele membre.

RESURSELE STATULUI

Ajutorul de stat trebuie să fie acordat în mod direct sau indirect din resursele statului și să fie imputabil acestuia. Acest lucru înseamnă că ajutorul de stat poate fi acordat de către autorități publice, entități private sau organisme publice desemnate de către stat pentru a administra o măsură care conferă un avantaj sau chiar de către întreprinderile publice atunci când este clar că acțiunile lor sunt stimulate de autoritățile publice. În esență, resursele statului reprezintă toate resursele care aparțin sectorului public. Cu alte cuvinte, indiferent de proveniența lor, aceste resurse sunt controlate de autoritățile publice.

În acest context, resursele care provin din fonduri structurale sunt considerate resurse ale statului dacă autoritățile naționale au putere discreționară cu privire la utilizarea acestora.

AVANTAJUL ECONOMIC SELECTIV

Avantajul este un beneficiu care, de regulă, nu este accesibil pe piață, cum ar fi subvenții sau împrumuturi acordate în termeni preferențiali.

Avantajul trebuie să fie destinat întreprinderilor și, prin urmare, trebuie să fie legat de activitatea economică, respectiv de oferirea de bunuri și servicii pe piață. Statutul entității (întreprinderii) nu este decisiv (de exemplu, o societate cu răspundere limitată sau o universitate) în același mod în care s-a stabilit acest lucru în cazul generării de profit.

Noțiunea de întreprindere (entitate implicată în activități economice) este una funcțională. O entitate care desfășoară atât activități economice cât și non-economice va fi considerată întreprindere doar în ceea ce privește activitatea sa economică.

În mod normal, finanțarea publică a infrastructurilor (incluzând infrastructura de cercetare) care urmează a fi utilizate în scopuri economice va trebui să se supună reglementărilor cu privire la ajutorul de stat, cu condiția ca toate celelalte criterii prevăzute la art. 107 (1) din TFUE să fie de asemenea îndeplinite.

O măsură de sprijin este selectivă atunci când are ca beneficiar o anumită entitate sau grup de entități în timp ce ceilalți nu beneficiază de același sprijin.

DENATURAREA CONCURENȚEI

O măsură acordată de către stat este considerată ca denaturând concurența sau ca amenințând cu denaturarea acesteia atunci când este susceptibilă de a îmbunătăți poziția competitivă a beneficiarului acesteia comparativ cu alte întreprinderi cu care acesta se află în concurență.

O denaturare a concurenței apare de regulă atunci când statul acordă un avantaj financiar unei întreprinderi dintr-un sector liberalizat în care există sau poate exista concurență.

IMPACTUL ASUPRA COMERȚULUI

Ajutorul de stat trebuie să aibă potențialul de a afecta comerțul. Acest lucru se întâmplă în special atunci când ajutorul financiar de stat consolidează poziția unei întreprinderi față de alte întreprinderi care concurează în cadrul comerțului Uniunii.

COMPATIBILITATEA AJUTORULUI DE STAT

Doar atunci când ajutorul de stat este cu adevărat prezent (în special acolo unde finanțarea publică este destinată activităților economice), are loc o analiză a compatibilității unui astfel de ajutor de stat.

Așa cum s-a precizat deja, deși este în general interzis, ajutorul de stat poate fi considerat compatibil cu piața internă și, prin urmare, poate fi permis. Acest lucru este valabil în special pentru ajutorul de stat acordat în domeniul C&D&I. Reglementările care se referă la compatibilitatea ajutorului de stat în acest domeniu sunt stabilite prin RGEC și Cadrul privind C&D&I.

RGEC include o serie de reguli care permit acordarea de ajutor de stat fără o aprobare din partea Comisiei, în timp ce Cadrul privind C&D&I stabilește criteriile care sunt utilizate de către Comisie la examinarea măsurilor notificate de ajutor de stat, respectiv atunci când este necesară o aprobare din partea Comisiei înainte ca ajutorul să fie acordat beneficiarului.

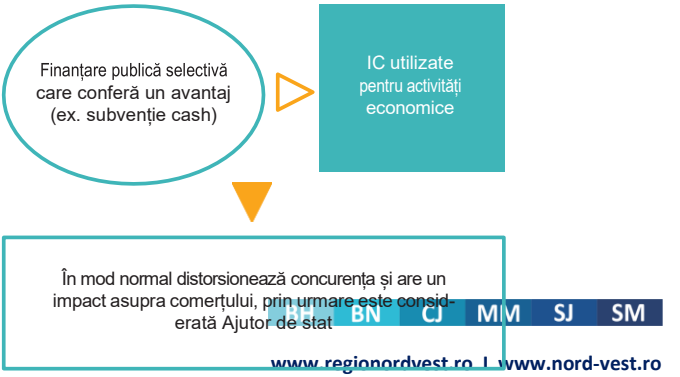
Regulile stabilite prin RGEC și Cadrul privind C&D&I sunt discutate în această metodologie.

PREZENȚA AJUTORULUI DE STAT ÎN DOMENIUL C&D&I

Observațiile generale de mai sus cu privire la noțiunea de ajutor de stat au caracter universal și se aplică tuturor sectoarelor și domeniilor de activitate, inclusiv activităților desfășurate de OC/IC.

Practica ne arată că în domeniul C&D&I, în situațiile în care finanțarea publică este desti- nată unor activități economice ale OC/IC-urilor, de obicei, ajutorul de stat este prezent.

Figura 3: Finanțarea publică selectivă

Nu este exclus că aceeași entitate să poată desfășura activități atât de natură economică cât și non-economică. Atunci când se întâmplă acest lucru, o OC/IC este considerată „întreprindere" doar în măsura în care aceasta este utilizată pentru desfășurarea de activități economice.

Cu toate acestea, finanțarea publică a OC/IC în domeniul non-economic nu intră sub incidența reglementărilor privind ajutorul de stat (nu poate fi considerată ajutor de stat) decât atunci când cele două tipuri de activități, precum și costurile, finanțarea și veniturile aferente acestora, pot fi în mod clar separate astfel încât subvenționarea încrucișată (engl. „cross-subsidisation") a activității economice să poată fi efectiv evitată. Dovada alocării judicioase a costurilor, finanțării și veniturilor trebuie să se regăsească în rapoartele financiare ale entității relevante.

Figura 4: Activitate economică vs. activitate non-economică

UTILIZAREA MIXTĂ (DUALĂ) A IC

Acest capitol se referă la situațiile în care aceeași IC desfășoară activități atât de natură economică cât și non-economică.

Așa cum s-a explicat anterior, finanțarea publică presupune ajutor de stat doar în măsura în care se referă la activitate economică (întreprindere). Prin urmare, finanțarea publică pentru construirea sau modernizarea unei IC nu va intra sub incidența regulilor cu privire la ajutorul de stat atunci când IC nu este folosită pentru activități economice (de exemplu, nu va fi închiriată către întreprinderi). În ceea ce privește utilizarea mixtă a infrastructurii, aplicarea regulilor cu privire la ajutorul de stat este exclusă în ceea ce privește activitățile non-economice atunci când utilizarea economică și cea non-economică a infrastructurii este separată.

În acest context, menționăm de asemenea faptul că, în ceea ce privește utilizarea mixtă a IC, ponderea utilizării economice (ponderea activităților economice) - de exemplu, 30% - se aplică asupra întregului buget al investiției (construcție sau modernizare) *pentru stabilirea ponderii ajutorului de stat din finanțarea infrastructurii.* Acest exemplu include și faptul că, conform art. 26 din RGEC, intensitatea maximă a ajutorului pentru o investiție într-o infrastructură de cercetare este de 50% din costurile eligibile.

Figura 5: Costuri in funcție de tipul activității

activitate economică 30%	activitate non-economică 70%
se aplică Regulile privind ajutorul de stat	nu se aplică Regulile privind ajutorul de stat
30% din buget	70% din buget
• 50% din costurile eligibile pot fi acoperite din ajutorul de stat • 50% din costurile eligibile trebuie să fie acoperite de beneficiar • costurile non-eligibile trebuie să fie acoperite de către beneficiar	• potențial, toate costurile pot fi acoperite de către autoritățile publice • reguli speciale se aplică în cazul finanțării din fonduri structurale

ACTIVITĂȚI ECONOMICE AUXILIARE

Cu toate acestea, atunci când IC este utilizată aproape exclusiv pentru activitatea non-economică, finanțarea sa poate ieși cu totul de sub incidența regulilor cu privire la ajutorul de stat, cu condiția că utilizarea economică rămâne strict **auxiliară**, respectiv:

- corespunde unei activități care este în mod direct legată de și necesară pentru operarea IC;
  sau
- este intrinsec legată de principala sa utilizare non-economică, și
- este limitată ca obiect de activitate, respectiv la:
  - activități economice care consumă exact aceleași resurse (precum materiale, echipamente, forță de muncă și capital fix) ca și activitățile non-economice; și
  - o capacitate alocată în fiecare an pentru aceste activități economice care nu depășește 20% din capacitatea totală anuală a entității relevante.

Figura 6: Activitate economică vs. activitate non-economică

CADRUL LEGAL UE PENTRU MONITORIZARE ȘI RECUPERARE

Conform art. 26 (7) din RGEC, în cazul în care o IC primește finanțare publică atât pentru activități economice cât și non-economice, statele membre ar trebui să pună în funcțiune **un mecanism de monitorizare și recuperare cu**

scopul de a se asigura că intensitatea aplicabilă a ajutorului nu este depășită ca urmare a creșterii ponderii activităților economice față de situația avută în vedere la momentul acordării ajutorului.

Nu există o prevedere similară cu privire la activitatea economică auxiliară, așa cum este ea definită în Cadrul privind C&D&I. Cu toate acestea, este indicat a se avea în vedere faptul că mecanismul de monitorizare și recuperare se aplică și în acest caz.

PRINCIPII DE BAZĂ APLICABILE MONITORIZĂRII ȘI RAPORTĂRII

Se consideră că aceste condiții de bază ar trebui să se regăsească în documentele formale care guvernează acordarea finanțării. Prin urmare, acestea ar trebui să fie în principiu detaliate în prealabil prin aceste documente.

	Principii	**Comentarii**
1.	**Monitorizarea se referă la așa-numita „entitate relevantă”**	Monitorizarea vizează activitatea economică comparativ cu activitatea non-economică a infrastructurii, respectiv a așa-numitei „entități relevante”, sau a oricărei entități individuale (cum ar fi un laborator sau departament) care, cu structura organizațională, capitalul, materialele și forța de muncă pe care le are efectiv la dispoziție, ar putea realiza pe cont propriu activitatea avută în vedere, indiferent dacă această „entitate relevantă” are personalitate juridică distinctă sau nu. Din considerente practice, este indicat să se aibă în vedere faptul că: • monitorizarea ar trebui să vizeze infrastructura căreia i-a fost acordată finanțare publică (și nu întreaga infrastructură a unei anumite entități, cum ar fi, de exemplu, o universitate); • monitorizarea ar trebui să se realizeze separat pentru fiecare element al infrastructurii care este capabil de a desfășura activități în mod independent – datorită structurii organizaționale, a capitalului, materialelor și forței de muncă pe care le are în mod efectiv la dispoziție (de exemplu, infrastructura este compusă din 3 laboratoare care pot realiza activități în mod independent sau infrastructura este compusă dintr-un laborator care are mai multe secții care pot desfășura activități în mod separat. Monitorizarea ar trebui să se desfășoare la nivelul fiecăruia dintre cele 3 laboratoare sau, respectiv, al fiecărei secțiuni); • monitorizarea ar trebui să fie realizată separat pentru fiecare entitate relevantă, în special acolo unde sunt folosiți parametri diferiți pentru măsurarea capacității. Nu este suficient ca ponderea prognozată a activității economice să fie urmărită ca medie a nivelului întregii infrastructuri create, deoarece anumite elemente ale infrastructurii, care pot să desfășoare activități în mod independent, o respectă într-o măsură mai mare sau mai mică (de exemplu,

		activitatea economică a unui anumit laborator este stabilită la nivelul de 30%. Laboratorul are două secții care pot realiza activități în mod separat. Ambele ar trebui să fie monitorizate separat și fiecare ar trebui să aibă activitate economică în proporție de 30%).
2.	**Perioada monitorizării**	Monitorizarea va fi realizată pe durata de viață economică a infrastructurii. Pentru determinarea perioadei de monitorizare, OC-urile care solicită sprijin în cadrul PR NV 2021-2027 vor transmite, în cadrul cererii de finanțare, o analiză justificativă cu privire la perioada estimată de viață a infrastructurii pe care o propun spre dezvoltare. AM PR NV 2021-2027 va analiza propunerea în procesul de evaluare a cererii de finanțare și va propune corecții dacă este necesar. Este corectă însă adoptarea unei abordări conform căreia perioadele de monitorizare sunt diferite pentru diferite active ale entității relevante (de exemplu, diferite pentru clădiri și pentru echipamente).
3.	**Frecvența raportării**	Comisia a clarificat prin Cadrul privind C&D&I că, în ceea ce privește activitatea economică auxiliară, *„capacitatea alocată în fiecare an pentru astfel de activități economice nu va depăși 20% din capacitatea anuală globală a entității relevante."* Prin urmare, raportarea ar trebui să se realizeze anual. Beneficiarul OC va transmite anual (atașat raportului de monitorizare a activității economice) către AM PR NV documente doveditoare (de exemplu, dar fără a se limita la: situațiile financiare din anul anterior – inclusiv balanțe și bilanțuri, jurnal de intrări pentru monitorizarea timpului alocat pentru activități economice/ non-economice, fișa infrastructurii pentru stabilirea alocării spațiului, rapoarte de activitate ale personalului care utilizează infrastructura și raportări pentru personalul total al organizației; în baza cărora se stabilește ponderea activității economice realizate în anul fiscal precedent în capacitatea anuală globală a entității respective. Termenul de transmitere este de maxim 10 zile lucrătoare de la termenul de depunere a situațiilor financiare anuale. În vederea monitorizării, AM își rezervă dreptul de a efectua vizite la fața locului și de a solicita documente suplimentare necesare verificării.

4.	**Parametrul pentru măsurarea capacității entității relevante (infrastructurii)**	Parametrii au fost selectați astfel încât să reflecte cel mai bine caracteristicile infrastructurii respective și modalitățile în care este utilizată aceasta. **Pentru proiectele finanțare prin PR NV 2021-2027, se vor monitoriza mai mulți parametrii relevanți:** • Veniturile realizate • Profit • Timp de utilizare • Alocare spațiului raportat la activități • Rapoarte de activitate ale personalului (care utilizează infrastructura relevantă/ a personalului total din organizație)

PARTEA A 3-A

RIDICAREA INTERDICȚIEI PRIVIND DESFĂȘURAREA DE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, MECANISMUL DE RECUPERARE – LINII DIRECTOARE DE URMAT

ARIA DE APLICARE A METODOLOGIEI

Această Metodologie se aplică:

- proiectelor organizațiilor de cercetare finanțate în din PR NV 2021-2027 pentru care a fost acordată finanțare care nu reprezintă ajutor de stat (pentru care nu au fost prevăzute activități economice în cadrul proiectului).

ÎNREGISTRAREA ȘI MONITORIZAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

Contractul de finanțare pe care se bazează proiectul permite ca entitatea relevantă a organizației de cercetare să fie utilizată pentru activități non-economice sau economice auxiliare. Acest lucru înseamnă că regulile cu privire la ajutorul de stat nu s-au aplicat finanțării publice care a fost acordată.

Cu toate acestea, contractul de finanțare încheiat va conține o clauză pentru situația în care se constată că ponderea activității economice desfășurate de OC depășește 20% din capacitatea anuală globală a entității respective, respectiv nu mai reprezintă o activitate auxiliară. Clauza va intra în vigoare/se activează la momentul constatării depășirii pragului de 20%, situație în care finanțarea acordată OC, aferentă întregii activități economice din anul în care se constată depășirea, devine ajutor de stat și sunt aplicabile prevederile prezentei scheme

În primul rând, este esențială analiza infrastructurii dezvoltate cu scopul de a identifica entitățile relevante, respectiv pe acelea care, pe baza structurii organizaționale, capitalului, materialelor și forței de muncă pe care

le au efectiv la dispoziție, pot realiza în mod independent activitatea în cauză, indiferent dacă aceste „entități relevante" au sau nu personalitate juridică distinctă.

Nu este exclus ca entitatea relevantă să poată consta dintr-un singur laborator, în funcție de împrejurări. Fiecărei entități relevante îi corespunde un buget și i-a fost alocat un volum de capacitate (a se vedea tabelul de mai jos). Capacitatea fiecărei entități relevante se exprimă *anual, în timpul real* al utilizării infrastructurii.

Tabelul include date cu privire la clădire/clădiri și echipamente.

Costurile (bugetul) aferente clădirii/clădirilor sunt calculate la aceeași pondere ca și cea a suprafeței alocate entității relevante corespondente din întreaga suprafață a entităților relevante (de exemplu, în ceea ce privește entitatea relevantă nr. 1, suprafața este de 100 m2, care reprezintă 1/10 din întreaga suprafață și, prin urmare, 1/10 din costuri).

Tabel: fișa infrastructurii

	Suprafața netă /m2	**Costurile pe entitate relevantă calculate ca pondere din costul total al clădirii**	**Costurile aferente echipamentelor pe entitate relevantă**	**Întreaga finanțare (toate costurile aferente clădirii și echipamentelor)**	**Capacitatea totală (timp) pe entitate relevantă**
Laborator 1		200 000 €	5 000 000 €	5 200 000 €	
Entitatea relevantă 1	100	150 000 €	1 500 000 €	1 650 000 €	4 200 ore
• [echipamente] • [echipamente]					
Entitatea relevantă 2	33,4	50 000 €	3 500 000 €	3 550 000 €	4 200 ore
• [echipamente] • [echipamente]					
Laborator 2		300 000 €	4 000 000 €	4 300 000 €	
Entitatea relevantă 1	66,6	100 000 €	2 000 000 €	2 100 000 €	3 600 ore
Entitatea relevantă 2	133,3	200 000 €	2 000 000 €	2 200 000 €	3 600 ore
• [echipamente] • [echipamente]					
Laborator 3 = entitatea relevantă	666,7	1 000 000 €	9 000 000 €	10 000 000 €	3 600 ore
Total	1000	1 500 000 €	18 000 0000 €	**19 500 000 €**	

Tabelul nu include informații cu privire la:

- spațiile comune alocate infrastructurii de cercetare (holuri, utilități etc.);
- echipamentele auxiliare care pot fi folosite de diferite entități relevante.

În ceea ce privește aceste două categorii de active, se propune următoare abordare:

- **spațiile comune** (de exemplu, cele care nu sunt alocate niciunei entități relevante) ar trebui să fie alocate diferitelor entități relevante proporțional cu ponderea deținută de acestea din suprafața totală a tuturor entităților relevante (în exemplul dat mai sus, pentru Laboratorul 3, aceasta este de 66,67%);
- **echipamentele auxiliare** care deservesc diferite entități relevante ar trebui alocate către acea entitate a cărei capacitate măsurată în timp depășește 50% (dacă nu există o asemenea entitate, celei care are cel mai mare procent de utilizare).

Restul exemplului se referă la Laboratorul nr. 3 (infrastructura de cercetare dezvoltată în cadrul proiectului), care va fi monitorizat pe durata întregii perioade a vieții sale economice.

Exemplul de mai jos este referitor la măsurarea parametrul de timp.

Se presupune cu privire la fiecare entitate relevantă că va trebui stabilit un jurnal de intrări, care va permite menționarea fiecărei intrări și ieșiri, precum și posibilitatea de a califica fiecare utilizare ca fiind făcută în scopuri economice sau non-economice.

Un asemenea jurnal ar putea să arate ca în modelul de mai jos (care permite monitorizarea lunară a utilizării economice a capacității):

Laborator nr. 3 = entitatea relevantă							
Nr.	**Data**	**Intrare**	**Ieșire**	**Timp**	**Utilizare economică**	**Utilizare non-economică**	**Descrierea activității economice auxiliare**
Ianuarie							
1.	30/01/2026	8,45	12,45	4 ore	-	+	
2.	31/01/2026	9,45	12,45	3 ore	-	+	
TOTAL: utilizare economică 0%, utilizare non-economică 0,194% (7ore din totalul de 3600 de ore)							
Februarie							
3.							
TOTAL:[22] utilizare economică ...%, utilizare non-economică ...%							
Martie							
4.							
TOTAL: utilizare economică ...%, utilizare non-economică ...%							
Etc.							

Raportarea anuală, care ar trebui să includă informații separate cu privire la fiecare entitate relevantă în parte, poate fi structurată în următorul format:

An	Entitatea relevantă Laboratorul nr. 3	

1 (2026)	☒	
2 (2027)	☐	
3 (2028)	☐	
4 (2029) ...	☐	
1.	Identificarea beneficiarului	...
2.	Parametrul de capacitate	Timp
3.	% din capacitatea utilizată într-un anumit an pentru activități economice raportat la întreaga capacitate a entității relevante	28%, respectiv: 1.008 ore din 3.600 ore[23]
4.	Anexată – o copie a înregistrărilor utilizării capacității măsurată pe baza unui parametru propus la punctul 2 de mai sus	
5.	Anexate – rapoartele financiare anuale care dovedesc separarea activităților și a costurilor, finanțării și veniturilor acestora	
6.	Data, semnătura	... ...

Se recomandă ca acest formular de raportare să fie însoțit de o fișă a infrastructurii (așa cum a fost propusă mai sus).

RECUPERAREA ÎN SITUAȚIA ÎN CARE NU ESTE AVUT ÎN VEDERE NICIUN AJUTOR DE STAT

Acest capitol vizează situația în care contractul de finanțare permite o activitate economică auxiliară, când beneficiarului nu îi este acordat ajutor de stat pentru construcția sau modernizarea infrastructurii. În asemenea situații, cerințele specifice prezentate în articolul 26 din RGEC nu se aplică.

EXEMPLU

Acest exemplu se referă la Laboratorul nr. 3, care este o entitate relevantă separată. Durata de timp

pentru monitorizare în acest exemplu este perioada 2026 – 2029.

Costurile eligibile (costurile acoperite prin finanțarea publică externă) se ridică la 10.000.000 €. Finanțarea publică

acoperă 100% din costurile eligibile.

Pe baza declarației beneficiarului, IC va fi utilizată doar auxiliar pentru activități economice. Prin urmare, capacitatea anuală totală a infrastructurii nu ar trebui să fie utilizată în activități economice pentru mai mult de 20%. Alte condiții care derivă din punctul 20 din preambulul Cadrului privind C&D&I trebuie de asemenea respectate (respectiv faptul că utilizarea economică se referă la activități care sunt în mod direct legate de și necesare pentru operarea IC sau sunt legate în mod intrinsec de utilizarea sa principală non-economică).

Rapoartele transmise de beneficiar arată următoarele:

AN	CAPACITATEA UTILIZATĂ PENTRU ACTIVITĂȚI ECONOMICE	IMPLICAȚII LEGATE DE AJUTORUL DE STAT
2026	***28%***	***DA***
2027	11%	-
2028	13%	-
2029	19,5%	-

Așa cum s-a explicat deja, capacitatea utilizată pentru activități economice ar trebui să fie limitată la *20% pe an*.

Prin urmare, trebuie să se calculeze procentajul anual („alocarea anuală") al/a sprijinului acordat. În cazul de față, acesta este de 1.000.000 €. Pe durata întregii perioade de monitorizare, limita de 20% a fost depășită o singură dată, respectiv în primul an.[26]

Prin urmare, pentru acest an (când, pe baza informațiilor din raportul anual, devine evident faptul că există implicații privind ajutorul de stat), ar trebui să fie avută în vedere următoarea regulă, care este propusă în proiectul de Cadru privind C&D&I.

„22. […] În cazul în care infrastructura de cercetare sau organizația de cercetare își crește activitatea economică astfel încât aceasta nu mai poate fi considerată auxiliară, finanțarea publică a întregii activități economice se va supune regulilor cu privire la ajutorul de stat", ***respectiv regulile cu privire la ajutorul de stat se vor aplica întregii activități economice <u>în primul an</u>*** *(28%, nu 8%).*

În cadrul calculelor suplimentare, ar trebui să se ia în considerare faptul că intensitatea maximă a ajutorului de stat cu privire la investițiile în IC, conform art. 26 (6) din RGEC, este de 50% din costurile eligibile.

Pentru anul respectiv:

- <u>astfel, valoarea maximă (permisă) a ajutorului de stat este</u>:

Capacitatea anuală (activitate economică)		**Intensitatea maximă a ajutorului**		**Alocarea anuală a finanțării**		**Valoarea maximă a ajutorului de stat**
28%	x	50%	x	1 000 000 €	=	140 000 €

- <u>valoarea finanțării publice în cazul activității non-economice este</u>:

Capacitatea anuală (activitate non-economică)		**Intensitatea maximă a ajutorului**		**Alocarea anuală a finanțării**		**Valoarea ajutorului**
72%	x	100%	x	1 000 000 €	=	720 000 €

- <u>valoarea care trebuie recuperată este de</u>:

Alocarea anuală a întregului ajutor acordat		**Valoarea anuală a sprijinului și a ajutorului de stat acordat în mod corect**		**Suma ce urmează a fi recuperată**
1 000 000 €	-	(720 000 € + 140 000 €)	=	140 000 €

- <u>valoarea ajutorului de stat acordat în primul an este de 140 000 €</u>.

AJUTORUL ACORDAT

Exercițiul de monitorizare, așa cum a fost descris mai sus în cele două exemple, stabilește:

- valoarea ajutorului de stat care trebuie recuperat;
- valoarea sprijinului care este calificat drept ajutor de stat (în cazul în care nu a fost prevăzut niciun ajutor de stat prin contractul de finanțare sau atunci când doar o parte din sprijin este acordată cu titlu de ajutor de stat în baza contractului de finanțare).

Ajutorul de stat trebuie să fie documentat și acordat în conformitate cu cerințele prevăzute de RGEC.

LISTA CERINȚELOR RGEC

În ceea ce privește ajutorul de stat acordat conform RGEC, trebuie să fie luate în considerare următoarele seturi de reguli:

Prevederi ale RGEC
Capitolul I (Dispoziții comune)
Capitolul al II-lea (Monitorizare)
Capitolul al III-lea (Dispoziții specifice diferitelor categorii de ajutoare) Secțiunea 4 **(Ajutoarele pentru cercetare, dezvoltare și inovare)** **Art. 26**

În plus, trebuie respectate cerințele privind publicarea, așa cum sunt ele stabilite prin art. 9 din RGEC.

Mai mult, ajutorul de stat suplimentar trebuie să îndeplinească cerințele cu privire la efectul stimulativ, așa cum este prevăzut acesta la art. 6 din RGEC: se prezumă că efectul stimulativ este respectat chiar dacă contractul de finanțare nu prevede acordarea de ajutor de stat, chiar dacă în aceste cazuri nu s-au înaintat solicitări de ajutor de stat. Această ipoteză cu privire la efectul stimulativ este, cu toate acestea, susținută de faptul că sprijinul public a fost acordat înainte ca limita de 20% să fie depășită.

PREZENTARE GENERALĂ A ACȚIUNILOR PROPUSE ÎN LEGĂTURĂ CU APLICAREA PREZENTEI METODOLOGII

	Acțiuni	Comentarii	Factori implicați

	Stabilirea numărului de ani pe parcursul cărora trebuie să se realizeze monitorizarea activității economice/non-economice economice pentru fiecare proiect (în baza estimării beneficiarului OC și a verificării efectuate de personalul AM PR NV)	Pe baza prevederilor referitoare la amortizarea elementelor infrastructurii și a echipamentelor.	Serviciile juridice, serviciile contabile, managementul IC
	Identificarea entităților relevante pentru fiecare IC	Aceasta se referă la unități care, pe baza capacității acestora, pot desfășura autonom activitatea vizată, indiferent de faptul dacă astfel de "entități relevante" au personalitate juridică distinctă sau nu. Se va avea în vedere situația în care, de exemplu, personalul OC utilizează atât infrastructura dezvoltată în cadrul proiectului dar și alte infrastructuri ale OC în cadrul cărora sunt desfășurate activităţi economice. În astfel de cazuri, se impune o justificare suplimentară din partea beneficiarului, referitoare la separarea clară a activităților de tip economic și non-economic.	Managementul IC
7	Pentru fiecare entitate relevantă, ar trebui alocate finanțarea și volumul capacității co- respunzătoare acesteia. Capacitatea pe fiecare entitate relevantă se exprimă anual, în baza timpului real de utilizare a infrastructurii, spațiului, veniturilor, personalului implicat .	Se vor utiliza o serie de parametrii pentru monitorizare	Managementul IC
8	Stabilirea procedurii de înregistrare a activităților economice și non-economice în cererea de finanțare, în baza anexei puse la dispoziție de AM PR NV	Jurnalul de intrări al entității relevante, cu identificarea activității economice și non-economice, rapoarte de activitate ale personalului care utilizează infrastructura și raportări pentru personalul total al organizației, etc.	Managementul IC

9	Înregistrarea intrărilor	Monitorizarea situației (menținerea proporției) pe baza datelor colectate. Monitorizare: permanentă, pe durata vieții economice a infrastructurii. Frecvența lansării rapoartelor: anuală	Managementul IC
10	Raportarea anuală	Rapoartele anuale trebuie elaborate de IC-uri. Rapoartele trebuie să fie puse la dispoziția AM PR NV. Termenul de transmitere este de maxim 10 zile lucrătoare de la termenul de depunere a situațiilor financiare anuale. În vederea monitorizării, AM își rezervă dreptul de a efectua vizite la fața locului și de a solicita documente suplimentare necesare verificării.	Managementul IC, AM PR NV